

Tárgytematika / Course Description**Modern magyar és egyetemes történelem**

AKLB_BHTM033

Tárgyfelelős neve /**Teacher's name:** dr. Horváth Csaba Sándor**Félév / Semester:** 2021/22/2**Beszámolási forma /****Assesment:** Vizsga**Tárgy heti óraszám /****Teaching hours(week):** 0/0/0**Tárgy féléves óraszám /****Teaching hours(sem.):** 15/0/0**OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE**

A tárgy tanulása során a hallgatók sajátítsák el a korszerű történetszemléletet. Legyenek vitaképesek, problémaérzékenyek és ismerjék az aktuális történelmi kutatásokat. Az általános műveltség mellett az önálló szakmai ismeretszerzésre is képesek legyenek. A fenti célokat figyelembe véve kell megismertetni a hallgatókat a történelmi tényekkel. Fontos a forrásfeldolgozás, hiszen ezek azok a kiindulópontok, amelyek hiteles támogatást nyújthatnak. Be kell mutatni a modern magyar és egyetemes történelem folyamatait, egymásra hatásukat és a gazdasági, társadalmi és kulturális változásokat. A komplex történelemszemlélet kialakítása fontos cél. A nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó leendő szakemberek ne elszigetelten lássák az egyes történéseket, hanem ok–okozati összefüggésben. Lényeges kiemelniük történelmi személyeket is, és megismertetni azok politikai–művelődéstörténeti–eszmetörténeti szerepét. Kiemelendő, hogy politikától és kortól független, lehetőleg objektív, problémaérzékeny történelemszemléletet alakítsunk ki a hallgatókban.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1) Az imperializmus kora, a dualizmus kora
- 2) Az első világháború és a forradalmak kora
- 3) A két világháború közötti időszak, Magyarország a két világháború között
- 4) A második világháború, Magyarország a második világháborúban
- 5) A hidegháború és az enyhülés
- 6) Koalíciós időszak és a Rákosi-korszak
- 7) A szovjet tömb és a nyugati világ országai
- 8) Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a Kádár-korszak
- 9) A „kis hidegháború” és a szovjet rendszer válsága. A kétpólusú világ összeomlása
- 10) A pártállami rendszer összeomlása hazánkban, Magyarország az ezredfordulón
- 11) Afrika gyarmatosítása, az afrikai függetlenségi mozgalmak, a mai Afrika
- 12) Az indiai függetlenségi mozgalom, a modern India gazdasági és politikai kérdései
- 13) Japán a világháborúk korában, a modern Japán születése
- 14) Kína a világháborúk korában, a modern Kína születése

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Aláírás feltétele: Az aláírás feltétele a választott témából 5–10 oldal közötti terjedelemben egy beadandó dolgozat elkészítése szakszerű jegyzetapparátussal és formai követelményekkel, mely leadási határideje: az utolsó konzultáció. Plágium leadása szigorúan TILOS!

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Fage, J. D. – Tordoff, William: Afrika története. Bp., Osiris, 2004. (kijelölt részek)

Gergely András (szerk.): Magyarország története a 19. században. Bp., Osiris, 2005. (kijelölt részek)

Gernet, Jacques: A kínai civilizáció története. Bp., Osiris, 2005. (kijelölt részek)

Hobsbawm, E. J.: A birodalmak kora, 1875–1914. Bp., Pannonica, 2004.

Hobsbawm, E. J.: A szélsőségek kora. A rövid 20. század története 1914–1991. Bp., Pannonica, 1998.

Németh István (szerk.): 20. századi egyetemes történet, I–II. kötet. Bp., Osiris, 2006.

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp., Osiris, 2005.

Tenigl-Takács László: India története. Bp., Medicina, 1997. (kijelölt részek)

Vadász Sándor (szerk.): 19. századi egyetemes történelem 1789–1914. Bp., Korona, 2005. (kijelölt részek)

Ajánlott irodalom

Modernkori egyetemes történelem

Arany Anett – N. Rózsa Erzsébet – Szalai Máté: Az Iszlám Állam Kalifátusa. Bp., Osiris, 2016.

Avineri, Shlomo: A modern cionizmus kialakulása. A zsidó állam szellemi gyökerei. Bp., Századvég, 1994.

Behringer, Wolfgang: A klíma kultúrtörténete. A jégkorszaktól a globális felmelegedésig. Bp., Corvina, 2010.

Behringer, Wolfgang: A sport kultúrtörténete. Az ókori Olimpiáktól napjainkig. Bp., Corvina, 2014.

Berend T. Iván: Európa gazdaság a 20. században. Bp., História, 2008.

Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században. 1780–1914. Bp., Gondolat, 1987.

Braham, R. L.: A népiítés politikája. A holokauszt Magyarországon. Bp., Gondolat, 1997.

Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története. Bp., Maecenas, 1994.

Churchill, Winston: A második világháború 1–2. Bp., Európa, 1995.

Davies, Norman: Európa története. Bp., Osiris, 2001.

Diederiks, H., A., et alii (szerk.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.

Diószegi István – Harsányi Iván – Krausz Tamás – Németh István (szerk.): 20. századi egyetemes történet. I–III. Bp., Korona, 1997–1999.

Egedy Gergely: Nagy-Britannia története. Bp., Aula, 1999.

Egedy Gergely: Nagy-Britannia története 1945–1987. Bp., Kossuth, 2011.

Fischer Ferenc: Megosztott világ. A Kelet–Nyugat, Észak–Dél nemzetközi kapcsolatok fő vonásai (1941–1991). Bp.–Pécs, Dialóg Campus, 2001.

Font Márta – Krausz Tamás – Niederhauser Emil – Szvák Gyula: Oroszország története. Bp., Pannonica, 2001.

Gáti Vera – Balogh András: Gandhi kortársak Gandhiról. Bp., Napvilág, 2000.

Gyarmati György: Európa alkonya. A nemzetközi viszonyok átrendeződése a II. világháború után. Székesfehérvár, Comenius Tanulmányi Társaság, 1990.

Halmosy Dénes (szerk.): Nemzetközi szerződések, 1918–1945. Bp., Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1983.

Halmosy Dénes (szerk.): Nemzetközi szerződések, 1945–1982. Bp., Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1985.

Header, Henry: Olaszország rövid története. Bp., Maecenas, 1992.

Horváth Jenő: Az európai integráció története napról napra 1945–2000. Kronológia. Bp., Osiris, 2001.

Jelavich, Barbara: A Balkán története I–II. Bp., Bp., Osiris-2000, 1996.

J. Nagy László: Az arab országok története a XIX–XX. században. Bp., Eötvös, 1997.

Keegan, John: A második világháború. Bp., Európa, 2003.

Kennedy, Paul: Nagy hatalmak tüdőklése és bukása. Gazdasági változások és katonai konfliktusok 1500–2000. Bp., Akadémiai, 1992.

Kissinger, Henry: Diplomácia. Bp., Panem-Grafo, 1997.

Krausz Tamás: Sztálin élete és kora. Bp., Pannonica, 2003.

Krausz Tamás: Antiszemitizmus – holokauszt – államszocializmus. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004.

Krausz Tamás (szerk.): Gulag. A szovjet táborrendszer története. Bp., Pannonica, 2001.

Magyar bor – bortörténelem. Rubicon. Történelmi folyóirat. 2003. 1-2. szám.

Magyarics Tamás: Az Egyesült Államok külpolitikájának története. Bp., Eötvös, 2000.

Majoros István – Ormos Mária: Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Bp., Osiris, 2003.

Németh István: Németország története. Egységtől az egységig (1871–1990). Bp., Aula, 2002.

Németh István: Európa 1945–2000. A megosztástól az egységig. Bp., Aula, 2004.

Nora, Pierre: Emlékezet és történelem között. Bp., Napvilág, 2010.

N. Rózsa Erzsébet: Az arab tavasz. A Közel-Kelet átalakulása. Bp., Osiris, 2015.

Ormos Mária: Hitler, Sztálin, Bp., Pannonica, 1999.

Ormos Mária – Harsányi Iván: Mussolini – Franco. Bp., Pannonica, 2001.

Price, Roger: Franciaország története. Bp., Maecenas, 1994.

Roberts, Martin: Európa története 1900–1973. Az új barbárság kora? Bp., Akadémiai, 1992.

Rostoványi Zsolt (szerk.): Az iszlám Európában. Bp., Aula, 2010.

Rostoványi Zsolt: Az iszlám világ és a Nyugat. Bp., Corvina, 2004.

Roth, Ralf – Jacolin, Henry (szerk.): Eastern European Railways in Transition. Nineteenth to Twenty-first Centuries. Surrey, Ashgate, 2013.

Sellers, Charles – May, Henry – McMillen, Neil R.: Az Egyesült Államok története. Bp., Maecenas, 1995.

Schivelbusch, Wolfgang: A vasúti utazás története. A tér is az idő iparosodása a 19. században. Bp., Napvilág, 2008.

Szántó György Tibor: Anglia története. Bp., Kozmosz, 1986.

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a XX. században. Bp., Osiris, 2009.

Modernkori magyar történelem

Bán Dávid: Utazás a pályaudvar körül. Az első indóháztól a plázaudvarokig. Bp., Matura TN – L'Harmattan, 2011.

Csonkaréti Károly: Az Osztrák–Magyar Monarchia hadihajói 1867–1918. Bp., Kossuth, 2010.

Czére Béla: Magyarország közlekedése a 19. században (1780–1914). Bp., MÁV Rt., 1997.

Czére Béla: Magyarország közlekedése a 20. században. I. Köt. Bp., MÁV Rt., 2000.

Fülöp Mihály – Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Bp., Aula, 1998.

Galántai József: Az I. világháború. Bp., Korona, 2000.

Gergely Jenő: Magyarország története 1919 őszétől a II. világháború végéig. Bp., IKVA, 1991.

Gergely Jenő – Izsák Lajos – Pölöskei Ferenc (szerk.): 20. századi magyar történelem 1900–1994. Budapest, Korona, 2001.

Gerő András: Ferenc József és a magyarok. Bp., Közép- és Kelet-európai Tört. és Társ. Kut. Közalapítvány, 2016.

Gosztonyi Péter: A kormányzó Horthy Miklós és az emigráció. Bp., Százszorszép, 1992.

Gyarmati György (szerk.): Államvédelem a Rákosi korszakban. Bp., Történeti Hivatal, 2000.

Gyarmati György: A Rákosi-korszak – rendszerváltó fordulatok évtizede Magyarországon, 1945–56. Bp., Rubicon-Ház Bt., 2011.

Gyáni Gábor: Magánélet Horthy Miklós korában. Bp., Corvina, 2011.

Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., Osiris, 2006.

Gyáni Gábor – Nagy Beáta (szerk.): Nők a modernizálódó magyar társadalomban. Debrecen, Csokonai, 2006.

Honvári János (szerk.): Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. Bp., Aula, 1998.

Huszár Tibor: Az elittől a nómenklatúráig. Az intézményesített káderpolitika kialakulása Magyarországon (1945–1989). Bp., Corvina, 2007.

Huszár Tibor: Kádár János politikai életrajza (1956. november–1989. június). Bp., Szabad Tér – Kossuth, 2003.

Izsák Lajos: Rendszerváltástól rendszerváltásig. Bp., Kulturtrade, 1999.

Kövér György: Iparosodás agrárországban. Magyarország gazdaságtörténete 1848–1914. Bp., Gondolat, 1982.

Majdán János: A közlekedés története Magyarországon (1700–2000). Pécs, Pro Pannonia, 2014.

Majtényi György: K-vonal. Uralmi elit és luxus a szocializmusban. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2009.

Majtényi György: A tudomány lajtorjája. „Társadalmi mobilitás” és „új értelmiség” Magyarországon a II. világháború után. Bp., Gondolat, 2005.

Méray Tibor: Nagy Imre élete és halála. Bp., Noran, 2006.

Mink András (szerk.): Rendszerváltás. Bp., Osiris, 2018.

Nagy József: IV. Károly. Bp., Göncöl, 1995.

Ormos Mária: Magyarország a két világháború korában 1914–1945. Debrecen, Csokonai, 1998.

Pallai Péter – Sárközi Mátyás: Némi demokráciától a népi demokráciáig. A kommunista hatalomátvétel története Magyarországon a BBC-Archívum tükrében (1945–1948). Bp., Helikon, 2008.

Pölöskei Ferenc – Gergely Jenő – Izsák Lajos (szerk.): Magyarország története 1918–1990. Bp., Korona, 1995.

Püskösti Árpád: Rákosi a csúcson 1948–1953. Bp., Európa, 1996.

Rainer M. János: Az 1956-os magyar forradalom. Bp., Osiris, 2016.

Romsics Ignác: A trianoni békeszerződés. Bp., Osiris, 2001.

Romsics Ignác: Az 1947-es párizsi békeszerződés. Bp., Osiris, 2006.

Szegedi Péter: Az első aranykor – a magyar foci 1945-ig. Bp., Akadémiai, 2016.

Tabajdi Gábor – Ungváry Krisztián: Elhallgatott múlt – a pártállam és a belügy. A politikai rendőrség működése Magyarországon 1956–1990. Bp., Corvina, 2008.

Tabajdi Gábor – Ungváry Krisztián: A diktatúrák árnyékában. Titkos helyszínek, szimbolikus terek és emlékhelyek. Bp., Jaffa, 2013.

Tóth Eszter Zsófia: Kádár leányai – nők a szocialista időszakban. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2010.

Ungváry Krisztián (szerk.): A második világháború. Bp., Osiris, 2005.

Valuch Tibor: A hétköznapi élet Kádár János korában. Bp., Corvina, 2006.

Valuch Tibor: A lódentől a miniszoknyáig. A XX. század második felének magyarországi öltözködéstörténete. Bp., Corvina – 1956-os Intézet, 2004.

Valuch Tibor: Magánélet Kádár János korában. Bp., Osiris, 2011.

Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., Osiris, 2002.

Zeidler Miklós (szerk.): Trianon. Bp., Osiris, 2003.